

Nota Continu Cultuur Ede 2011-2014

A. Inleiding

Kansen

Het opstellen van een nieuwe nota voor kunst en cultuur is een goed herijkingmoment voor gemeenteraad en betrokken culturele instellingen om met elkaar te bespreken of we inderdaad nog steeds de juiste dingen doen en of we die goed doen. De periode van de huidige nota Continu Cultuur, Ede 2006-2009 is afgelopen, en deze notitie begint aan de ontwikkeling van een nieuwe nota (2011 tot en met 2014). In het collegeconvenant wordt cultuur gezien als belangrijke factor voor de voor Ede gewenste stedelijke kwaliteiten. De bezuinigingen op dit terrein zijn, in vergelijking met andere gemeenten, relatief gezien gematigd. Op het terrein van cultuur is de uitvoeringsagenda van Ede als New Town van belang. In dat kader is onder de noemer *cultuur: krachtstroom voor de samenleving* een businesscase gestart om een stevige impuls te geven om een levendig en gevarieerd cultuuraanbod van de grond te krijgen. Daarop wordt in de notitie verder ingegaan. Naar aanleiding van het regeerakkoord is landelijk de vraag gesteld of de kunst, en dan met name de gesubsidieerde kunst, niet te ver is afgedwaald van het publiek. Is het subsidiebeleid voor kunst niet te veel gericht op het aanbod? En als je het publiek belangrijk vindt, hoe weet je dan wat de vraag is? Bij de ontwikkeling van de nota en in het overleg met het veld willen we deze vragen nader onderzoeken.

Inhoud notitie

Eerst wordt gekeken *wat we hebben gedaan* aan de hand van de evaluatie van de huidige nota (deel B). Daarna kijken we naar *wat willen de inwoners*. Hierbij wordt het voorzieningenniveau in Ede bekeken in vergelijking met de landelijke norm en wordt de laatste behoeftepeiling weergegeven. Op basis daarvan wordt een conclusie getrokken en worden in opmaak naar voorstellen voor nieuw beleid, de overige relevante beleidstukken genoemd (deel C). Op basis hiervan wordt voorgesteld *wat we gaan doen* door middel van de accenten voor een nieuwe nota (deel D). Daarna komt het financieel kader aan de orde (deel E) en besloten wordt met het proces van de inspraak (deel F).

B. Evaluatie Nota Continu Cultuur 2006-2009

De huidige nota kent de volgende zes keuzes:

- 1 Kracht van het buitengebied
- 2 De erfgoedkernen
- 3 De musea
- 4 Een stedelijk centrum
- 5 De amateur-kunstenaars
- 6 Cultuureducatie

De nota is gedurende de looptijd vier maal geëvalueerd. Samenvattend zijn de volgende conclusies:

<p><i>I Algemeen</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • de passieve cultuurparticipatie is hoog (85% in 2008) maar de inwoners van Ede doen dit vooral buiten Ede. Dit heeft te maken met het ontbreken van voorzieningen als een grote theaterzaal of een poppodium; • het beoefenen van amateurkunst buiten verenigingsverband (individueel of via cursussen) stijgt; • Cinemec is de meest bezochte instelling, daarna Cultura. Cultura heeft de meeste terugkerende bezoekers (gem. 6 keer per jaar); • musea worden relatief weinig bezocht (15% tot 7% inwoners) (met uitzondering van het Kröller-Müller Museum, 34%) maar de waardering is redelijk hoog (rond rapportcijfer 7, resp. 8); • de tevredenheid over het cultuuraanbod in Ede is licht gestegen, verbeterpunten die worden genoemd zijn: groter aanbod van bekende artiesten, betere accommodaties, gezelliger sfeer en lagere prijzen.
<p><i>II Concrete plannen uit de cultuurnota</i></p>	
<p><i>Kracht van het buitengebied</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • bezoekerscentrum Lunteren: in eerste instantie heeft het Gelders Landschap zijn percelen aangekocht in het gebied De Goudsberg om hier recreatieve voorzieningen te maken. Dit bleek niet haalbaar. Op dit moment wordt met de Stichting Luntersche Buurtbos onderzocht of er voorzieningen voor het publiek gerealiseerd kunnen worden in het gebied.
<p><i>Erfgoedkernen</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bospoort: voor het project Paasberg- en Aralterrein wordt gezocht naar particuliere initiatieven. Er wordt onderzoek gedaan naar gebruik oudbouw Het Streek aan de Amsterdamseweg of dit kan worden gebruikt voor maatschappelijke voorzieningen. • Veluwe Poort: cultuur wordt gezien als drager van de herontwikkeling van dit gebied. Onderdeel hiervan is het exposeum met een museale functie, tentoonstellingsruimte, werkruimten voor kunstenaars
<p><i>Musea</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • met het Tegelmuseum en het Historische Museum Ede wordt gesproken over mogelijke herhuisvesting in het exposeum-concept
<p><i>Stedelijk centrum</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • haalbaarheid filmhuis: er komt geen apart filmhuis, aanbod via Cultura en Cinemec • investering stedelijk centrum: de waardering voor het centrum is gestegen van 6,0 naar 6,8
<p><i>Amateurkunst</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • centrum voor amateurkunst: na onderzoek bleek er geen substantiële behoefte aan een centrum te bestaan, stichting Initiatiefgroep Centrum voor Amateurkunst heeft zichzelf opgeheven

<i>Cultuureducatie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • loket Cultuur in School is opgegaan in reguliere exploitatie Cultura. Is aangevuld met 1 fte vanuit combinatiefunctie t.b.v. ontwikkeling nieuwe producten en netwerkvorming • Fonds voor Cultuurparticipatie (vanaf 2009) opvolger Actieplan Cultuurbereik. Speerpunt: cultuureducatie voor b.o. en v.o.
<i>III Overige beleidsterreinen</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Samenwerking met de provincie 	<ul style="list-style-type: none"> • nationale bibliotheekpas is uitgebreid met sport en cultuurpas: wordt in 2010 geëvalueerd • Kunst in de wijk (GSO-3 project): loopt tot en met 2011
<ul style="list-style-type: none"> • Beeldende Kunst en Vormgeving 	<ul style="list-style-type: none"> • Centrum Beeldende Kunst Gelderland (CBKG) stopt per 1 januari 2011 als gevolg van het stopzetten van provinciale subsidie • kunst in de openbare ruimte: er worden kunstenplannen per gebied ontwikkeld • kleinschalige initiatieven beeldende kunst in het buitengebied
Bibliotheek	<ul style="list-style-type: none"> • vernieuwingsprojecten ism provincie Gelderland o.a. Makkelijk Lezen Plein voor kinderen met leesproblemen, gerealiseerd in 2009
Podiumkunsten	<ul style="list-style-type: none"> • Cultura, Reehorst en het Openluchttheater hebben aanbod van professionele en amateurvoorstellingen, daarnaast wordt subsidie gegeven aan incidentele activiteiten
Popmuziek	<ul style="list-style-type: none"> • er is veel animo voor de oefenruimtes en open podium van Cultura ism Welstede
Cultuurhistorie	<ul style="list-style-type: none"> • de monumentendagen worden goed bezocht • er is een goede regionale samenwerking tot stand gekomen op het terrein van archeologie en er is een regionaal archeoloog benoemd. • sinds 2009 worden gedigitaliseerde historische bronnen beschikbaar gesteld • verdere aandacht voor beleidsontwikkeling en publieke activiteiten
Actieplan Cultuurbereik 2005-2008	<ul style="list-style-type: none"> • afgerond en verantwoord naar Ministerie OCW, opgevolgd door Fonds voor Cultuurparticipatie 2009-2012. Fonds heeft als beleidsaccenten: volkscultuur, amateurkunst en cultuureducatie. Ede heeft gekozen voor: ondersteuning cultuureducatie p.o. en v.o., facilitering amateurkunst (Ede uit de Kunst, open podia, subsidie programmering Openluchttheater, projecten voor bijzondere doelgroepen), publieksactiviteiten rondom Verhaal van Ede.

C. Voorzieningenniveau, behoeftepeiling en overige beleidsstukken

C.1 Voorzieningenniveau Ede volgens ringenmodel VNG

De VNG hanteert een ringenmodel aan de hand waarvan het culturele voorzieningenniveau is gerelateerd aan het aantal inwoners. Aan de hand daarvan kan het volgende beeld voor Ede worden geschetst:

De terreinen musea, amateurkunst en kunsteducatie zijn qua voorzieningenniveau voor wat betreft kwantiteit op peil. Het terrein beeldende kunst is redelijk ontwikkeld, maar kent nog een aantal hiaten aan de productiekant: er zijn geen permanente ateliers en er is geen beleid geformuleerd om

kunstenaars aan te trekken. Ook de voorzieningen voor media en letteren zijn, met een lokale omroep voor radio en TV en een uitgebreid bibliotheeknetwerk, zoals je van een gemeente op deze schaal kan verwachten. Wat film betreft is er geen apart filmhuis, maar er is een mega-bioscoop met zowel een commercieel als artistiek filmaanbod. Het enige dat achterblijft zijn de voorzieningen voor podiumkunsten. Het huidige aanbod van twee kleinere theaterpodia en een openluchttheater is versnipperd. Volgens de landelijke norm zou er ruimte zijn voor een aantal grotere podiumvoorzieningen. Ook worden er naar verhouding weinig evenementen en festivals georganiseerd. Wel is er een professioneel theatergezelschap Smeedwerk.

Edenaren gaan vooral naar culturele- en uitgaansvoorzieningen in andere steden (68% volgens Cultuur- en uitgaansmonitor 2008). Daarvan noemt 2/3 als reden dat de voorziening niet in Ede te bezoeken is. Het gaat hierbij vooral om bezienswaardige gebouwen, musea en het theater in Utrecht, Arnhem of Amsterdam.

Daarnaast worden in iets mindere mate, maar vooral buiten Ede bezocht: een musical (23% in Utrecht of Amsterdam), een concert van pop/wereldmuziekconcert (17%, in Arnhem en Amsterdam) en cabaret (14%).

C.2 Atlas voor Gemeenten 2010

Uit de Atlas voor gemeenten 2010 blijkt dat cultureel aanbod een belangrijke factor is voor de woonaantrekkelijkheid. In deze atlas worden de 50 grootste steden van Nederland vergeleken. Ede is de 25^e gemeente. Ede scoort als volgt voor de volgende aspecten:

<i>Categorie</i>	<i>Rangnummer</i>
	2010
<i>Algemeen van belang voor kunst en cultuur:</i>	
Woon aantrekkelijkheid	27 ^e
Sociaal-economische index	19 ^e
Human capital: omvang creatieve klasse als percentage van de beroepsbevolking	33 ^e
Hoogopgeleiden	30 ^e
<i>Culturele aspecten:</i>	
Podiumkunsten: aantal per 1000 inwoners	
theatervoorstellingen	50 ^e
Popconcerten	50 ^e
Klassieke muziek	46 ^e
Erfgoed: aantal monumenten	
Rijksmonumenten	36 ^e
archeologie	2 ^e
Musea en evenementen:	
Musea	9 ^e
Evenementen	49 ^e

Wat opvalt is een lage score voor podiumkunsten en evenementen en een hoge score voor archeologie en musea. Dit laatste is te verklaren door de aanwezigheid van het aantal geregistreerde musea, waaronder het Openluchttheater als rijksmonument en het Kröller Müller museum als rijksgesubsidieerd museum. Op archeologisch gebied wordt de hoge score verklaard door de aanwezigheid van grafheuvels en celtic fields.

C.3 Jeugdmonitor 2010 (jongeren van 12 t/m 24 jaar Ede)

Jongeren besteden een aanzienlijk deel van hun vrije tijd (46 uur per week) aan het luisteren naar muziek (ruim 9 uur). Het aantal jongeren dat een paar keer per jaar een popconcert bezoekt steeg (van 21% in 2000 naar 30% in 2010). Ook het museumbezoek onder jongeren laat een stijgende lijn zien (van 33% naar 40%). Filmbezoek en schouwburgbezoek zijn gedaald (resp. van 87% naar 80% in 2010 en van 24% naar 21%).

De meest bezochte uitgaanslocaties zijn Cinemec en het Museumplein.

Jongeren uit de dorpen gaan minder vaak naar de film, ook gaan ze minder uit in Ede(-centrum). Ze bezoeken keetfeesten (30%) of uitgaansgelegenheden buiten het centrum van Ede.

Volgens 22% van de respondenten zijn er te weinig uitgaansgelegenheden voor jongeren. Er is vooral behoefte aan een discotheek (zowel voor jongeren jonger als ouder dan 16 jaar). Ook een concertzaal/poppodium zou 29% van de jongeren graag in Ede zien.

Het bezoek aan jongerencentrum Peptalk is gedaald van 15% naar 11%. Jongeren uit de Rietkampen en Veldhuizen A gaan iets vaker naar Peptalk dan anderen, en jongeren uit het buitengebied en de dorpen gaan het minst. Peptalk is het populairst onder jongens van 13 tm 17 jaar.

Vooral jongeren uit Ede-stad en Bennekom vinden dat er meer activiteiten/evenementen voor jongeren moeten worden georganiseerd.

Tot slot de sport-en cultuurpas. Een gratis pas waarmee korting kan worden verkregen op sportieve en culturele voorzieningen. Tweederde van de jongeren kent de pas waarvan eenderde hem ook daadwerkelijk gebruikt. Naarmate jongeren ouder worden neemt het gebruik af. De pas zal in de komende periode worden geëvalueerd.

C.4 Inwoners aan het woord 2010¹

Uit de monitor *Inwoners aan het woord* blijkt dat 60% van de inwoners het cultuuraanbod voldoende tot veel vinden (tov 55% in 2008 en 48% in 2005). 68% van de inwoners vindt het aanbod van de culturele voorzieningen (een beetje) interessant (tov 63% in 2008 en 61% in 2006). Hoe hoger de leeftijd, hoe vaker men het culturele aanbod interessant vindt. Boven de 65 neemt de tevredenheid weer af.

C.5 Conclusie

Op basis van de evaluatie van de huidige nota, het voorzieningenniveau in Ede en de wensen van inwoners kan het volgende worden geconcludeerd:

- musea: het voorzieningenniveau is relatief hoog gezien het Kröller Müller Museum en het bezoek aan musea (onder jongeren) neemt toe. Deze lijn kan worden voorgezet met de ontwikkeling van het exposeum en de samenwerking van musea onderling.
- podiumkunsten: het niveau, met name ten aanzien van een grotere podiumvoorzieningen is lager dan het landelijk gemiddelde. Bij de lokale jongerenmonitor blijkt ook dat jongeren behoefte hebben aan een pop/concertzaal en meer evenementen. In de vorige periode is na onderzoek gebleken dat een centrum voor de amateurkunst niet haalbaar is. Zeker nu er in het regeerakkoord plannen zijn om de BTW op een kaartje voor voorstellingen te verhogen, zal de exploitatie van de huidige podia lastig zijn. Gezien het voorgaande is het niet de verwachting dat er in de komende periode verdere plannen worden ontwikkeld ten aanzien van een groot podium. Wel zal in regionaal verband bijv. met podia in Wageningen, Veenendaal en eventueel Barneveld onderzocht worden of er samengewerkt kan worden in programmering en PR. Daarnaast zijn wij voornemens om het gebruik van de bestaande lokale podia (Cultura, Reehorst en OLT) te behouden en te intensiveren door samenwerking en afstemming van programma's. Bij het organiseren van festivals/evenementen zullen we inzetten op kwaliteit en diversiteit van het aanbod. Zie hierover ook de nieuwe nota Evenementenbeleid die binnenkort aan de raad wordt aangeboden.
- beeldende kunst: het Centrum voor beeldende kunst Gelderland stopt per 1 januari 2011. Van belang is om te onderzoeken of deze activiteiten in wellicht een andere vorm kan worden opgevolgd. Daarnaast dient er aandacht te worden besteed aan de productiekant, o.a. door middel van atelierbeleid en het behouden van het huidige aantal expositieruimtes. Ook van belang is het stimuleren van activiteiten van PEK (platform Edese Kunstenaars) in het kader van onderlinge samenwerking en versterking van het veld.
- Het culturele aanbod sluit vooral aan bij de inwoners van middelbare leeftijd. Hoewel dit een landelijke tendens is, is het goed om te streven naar aanbod dat ook aantrekkelijk is voor andere leeftijdsgroepen.

¹ Deze percentages zijn ontleend aan de versie 2010 die nog door het college moet worden vastgesteld.

C.6 Overige beleidsstukken

Regeerakkoord VVD-CDA

Tijdens het ontwikkelen van deze notitie werd het Regeerakkoord VVD-CDA bekend. Hier wordt een kort overzicht gegeven van de aangekondigde bezuinigingen op cultuur. Bij het ontwikkelen van de nota zullen de effecten hiervan op het gemeentelijk beleid nader worden beschreven.

- er wordt 200 miljoen bezuinigd op cultuursubsidies;
- de bezuinigingen treffen vooral musea, orkesten en theatergroepen;
- de coalitie wil een 'Geefwet' invoeren, die het schenken van geld aan culturele instellingen fiscaal aantrekkelijk moet maken;
- de BTW op kaartjes bij podiumkunsten en op de handel in kunst wordt verhoogd van 6% naar 19%;
- de cultuurkaart voor jongeren en de innovatie- en matchingsregeling worden geschrapt;
- de fondsen voor onder meer film, beeldende kunst en letteren moeten opgaan in één groot 'cultureel investeringsfonds';
- de bezuinigingen zullen gefaseerd worden ingevoerd: 30 miljoen in 2011, 50 miljoen in 2012, 100 miljoen in 2013, 150 miljoen in 2014, 200 miljoen in 2015;
- de uitgaven aan behoud en beheer van cultureel erfgoed, bibliotheken en het Nationaal Archief worden zoveel mogelijk ontzien.

Provincie Gelderland

De beleidsnota van de provincie Gelderland "Meer verbindingen" loopt van 2009-2012. Van belang hierbij is echter het effect van de bezuinigingen zoals aangekondigd door de provincie en de effecten van het regeerakkoord. Bij het ontwikkelen van de nota zal hier dieper op ingegaan worden.

Maatregelenpakket bezuinigingen²

Ten aanzien van Kunst en Cultuur zijn de volgende programma's van belang:

Pijler II Sociale Samenhang, Programma 2: Sociaal beleid.

- Aanzienlijke versobering van het bibliotheekwerk. Innovaties in de bibliotheek (Cultura) worden over het algemeen door de provincie bekostigd (bijv. samenwerking Wageningen, Makkelijk Lezen Plein en sport- en cultuurpas).
- Bezuinigingen op ondersteuningsorganisaties als Spectrum e.d.

Pijler III Duurzame leefomgeving, programma 5: Cultuur en cultuurhistorie

- Korting subsidie Gelders Erfgoed: minder ondersteuning Edese musea
- Korting subsidie Edu-Art: ondersteunt scholen in Ede
- Korting subsidie ondersteuningsinstellingen cultuurhistorie: o.a. Stichting Monumentenwacht: mogelijke gevolgen hogere tarieven diensten, slechter onderhoud monumentale panden

Kansen:

- extra middelen voor investeringen in culturele infrastructuur (voorzieningen). Accent op festivals, amateurkunst, volkscultuur, regionaal cultuurbeleid, cultuur als middel om profiel en centrumfunctie te verbeteren (sluit aan bij ambities new town)
- cultuurhistorie is investeringsaccent. Er is een inhaalslag geweest bij het restaureren van monumenten. De provincie kort niet op de co-financiering voor subsidie voor eigenaren van monumenten. Zo wordt voorkomen dat er weer achterstand in onderhoud zou ontstaan wat zou leiden tot kostenaccumulatie.

Uitvoeringsagenda New Towns gemeente Ede

Thema: centrumvoorzieningen

Businesscase: Exposeum Veluwe Poort

Zoals in de inleiding aangegeven wordt er in het kader van de agenda van New Towns een impuls gegeven aan het cultuurbeleid. Daarbij worden de volgende onderdelen genoemd:

- een betere profilering van de aanwezige krachtige culturele partners
- aansluiting bij kansrijke ontwikkelingen bijv. het meer geschikt maken van het Openluchttheater
- verbreding van de programmering, het voorkomen van versnippering en betere PR voor activiteiten
- realisering van een nieuwe grote publiekstrekker in de vorm van een exposeum

² Contouren wijze van opvang provinciale bezuinigingen.

- uitvoering van het in voorbereiding zijnde atelierbeleid om meer kunstenaars en vertegenwoordigers van de creatieve klasse aan te trekken.

Collegeconvenant 2010-2014

In het collegeconvenant wordt aangegeven dat voor de toekomst van Ede regionalisering en het meewerken in grotere bestuurlijke verbanden (regio Food Valley, hogere overheden) van groot belang is. Als lid van de G32, als grootste gemeente in de regio Food Valley en als één van de vier grote steden in Gelderland en New Town heeft Ede een rol in de verdere ontwikkeling van welvaart en welzijn in de regio.

Ten aanzien van cultuur wordt aangegeven:

Cultuurnota 2010-2014³

Wij zijn van mening dat cultuur een belangrijke bijdrage levert aan de voor Ede gewenste stedelijke kwaliteiten.

- In overleg met de culturele instellingen streven wij naar een evenwichtig en aantrekkelijk cultureel aanbod.
- Daarbij zal rekening worden gehouden met de behoeften en wensen van de bevolking. Het aanbod van podiumkunsten blijft zoveel mogelijk binnen de bandbreedte van de in Ede gangbare waarden en normen.
- In het aanbod van culturele voorzieningen moet worden gezocht naar elkaar versterkende elementen. Daarbij streven wij naar samenwerking met en tussen krachtige partners als Cinemec, het Kröller-Müller Museum, de Reehorst en Cultura maar ook aan verbreding van aanbod en actieve inzet van amateurkunst in het geboden cultuurpakket.
- Het openluchttheater de 'Edese kuil' is van bijzondere culturele waarde en kan frequenter benut worden.

Lokale Omroep Ede

- Wij onderkennen het belang van de informerende taak van de LOE aan de bewoners van Ede; wij stimuleren een groter bereik en een duurzame positie van deze omroep in de samenleving.

Musea

- Wij onderstrepen het belang van behoud en overdracht van het culturele erfgoed.
- Wij willen in dat verband actief zoeken naar adequate herhuisvesting van musea. Hierbij werken wij aan het realiseren van een multifunctioneel gebouw –Exposure- waarin cultuur en erfgoed wordt verenigd en dat wordt gevestigd in de Veluwe Poort.

D. Voorstel inhoudelijke accenten cultuurbeleid

In de Meerjarenbeleidsvisie 2010-2014 zijn per beleidsterrein de bedragen voor de bezuinigingen genoemd waarbij de nadere invulling in overleg met de betreffende instellingen zal gebeuren.

Uitgangspunten daarbij zijn:

- prioriteit op het ontzien van specifieke groepen, voor cultuur is daarbij met name van belang het ontzien van bezuinigingen voor voorzieningen voor jeugd en jongeren;
- bezuinigingen eerder op professionele instellingen dan op vrijwilligersorganisaties;
- efficiencywinst door intensievere samenwerking tussen instellingen.

Over bezuinigingen op specifieke voorzieningen is aangegeven:

Cultura: gedacht wordt aan tarievenbeleid, heroriëntatie van verdeling podiumkunsten/cultuurloket, samenwerking bibliotheek met bijv. Barneveld en samenwerking met amateur-kunsten;

Musea: het budget wordt verlaagd en gedeeltelijk omgezet in projectsubsidie waarbij onderlinge samenwerking wordt gestimuleerd;

Reehorst: minder subsidie gezien het meer commerciële programma.

Daarnaast willen we opmerken dat subsidie slechts één van de middelen is om een bepaald maatschappelijk effect te stimuleren. De taak van de gemeente is marktaanvullend/compenserend. Dat heeft twee aspecten. In beginsel hoeft er geen subsidie naar activiteiten die zichzelf kunnen bekostigen zodat er subsidie kan worden ingezet om activiteiten te ondersteunen die een minder grote of draagkrachtige doelgroep kennen. Het tweede aspect is dat wij, in overleg met de culturele

³ De nota wordt in 2010/2011 ontwikkeld, dus zal starten in 2011. In 2010 wordt de huidige nota toegepast.

instellingen, kijken hoe het aanbod zo goed mogelijk kan aansluiten bij de vraag en hoe je vraagstimulering kan bevorderen.

Naast culturele activiteiten die worden gesteund om hun kunstzinnige kwaliteit vinden wij het belangrijk dat culturele activiteiten ook andere beleidsdoelen ondersteunen (bijv. in het wijkwerk). Verder weegt mee bij de subsidietoetsing het feit of er vrijwilligers betrokken zijn bij de uitvoering/ontwikkeling van een activiteit.

Ander punt dat de komende periode van belang is, is de nota Rol en Sturing over de relatie tussen gemeente en instellingen. We willen als gemeente duidelijk aangeven welk maatschappelijk effect we verwachten van het uit te voeren beleid. Ook belangrijk is om tijdens de uitvoering regelmatig overleg te hebben zodat er bij de vaststelling van de subsidie eigenlijk geen verrassingen meer zijn. Tot slot vinden we een integrale aanpak belangrijk, is er in het cultuurbeleid voldoende aandacht voor kerndoelen uit andere beleidsvelden, bijvoorbeeld kwetsbare burgers, minderheden of ouderen.

De beleidsaccenten die hierna worden genoemd zijn bedoeld als voorzet voor de gedachtevorming binnen de gemeenteraad. Vervolgens kan met de betrokken culturele partners, waar ook gemeenteraadsleden aan deelnemen, worden besproken of men zich in deze keuze herkent, of er nog dingen moeten worden toegevoegd of kunnen afvallen. Ook is het goed gezamenlijk de onderlinge prioriteit vast te stellen.

Voorgesteld wordt om in het cultuurbeleid het accent te leggen op de volgende onderwerpen:

1. Stedelijke ontwikkeling

In de huidige nota werden het centrum en de buitengebieden tot keuzes benoemd. In het collegeakkoord wordt aangegeven dat cultuur een belangrijke bijdrage levert aan de stedelijke kwaliteiten van Ede. Deze ontwikkeling willen wij bestendigen en verstevigen onder de noemer stedelijke ontwikkeling

2. Jeugd/jongeren

De keuze cultuureducatie in de huidige nota gaf aandacht aan jeugd/jongeren. In navolging van de nota Kiezen en Delen willen we jeugd en jongeren in het algemeen tot speerpunt benoemen en zo in de hele culturele infrastructuur extra aandacht genereren voor deze doelgroep.

3. Breed en afgestemd aanbod podiumkunsten

Zoals gezegd is het voorzieningenniveau voor podiumkunsten lager dan de landelijke norm. Daarom willen we het gebruik van de huidige podia intensiveren o.a. door het onderling afstemmen van programma's te stimuleren. Ook de intensivering van het gebruik van het Openluchttheater wordt opgepakt.

4. Amateurkunst

Amateurkunst was één van de zes keuzes in de huidige nota en blijft een accent in de nieuwe nota. We willen extra aandacht voor de samenwerking met professionele kunstenaars en zorgen dat het aanbod buiten verenigingsverband goed aansluit bij de vraag.

5. Erfgoed

Erfgoedkernen was één van de zes keuzes in de huidige nota. Deze periode gaan we verder met het Bospoortgebied, gebied Goudsberg in Lunteren en de Veluwe Poort. Ten aanzien van cultuurhistorie zal hierbij vooral het terrein van museaal erfgoed worden betrokken. Ten aanzien van monumentenzorg en archeologie worden wel raakvlakken benoemd, maar voor het ruimtelijke aspect wordt verwezen naar de afzonderlijke beleidsnota's.

6. Beeldende kunst

Met een accent op beeldende kunst stimuleren we de rol van beeldende kunst in de stedenbouwkundige ontwikkeling. Kunst in de openbare ruimte is laagdrempelig en bepaald direct de uitstraling van de gemeente. Tot slot willen we atelierbeleid ontwikkelen.

1. Stedelijke ontwikkeling

- we willen inzetten op activiteiten/voorzieningen die bijdragen aan de versterking van de stedelijke kwaliteit van Ede, en die het vestigingsklimaat voor de groep jongeren/hoogopgeleiden/bedrijven stimuleren.
- de combinatie van een stedelijke ontwikkeling en het buitengebied maken Ede onderscheidend: we willen die differentiatie laten terugkomen in het cultuurbeleid
- Cultuur en natuur (landschap) zijn begrippen die passen bij Ede. We willen cultuurbeleid laten aansluiten bij plattelandsontwikkeling, bijvoorbeeld door het stimuleren van kleinschalige bedrijven/kunstnijverheid
- 'laat zien wat je hebt', zichtbaarheid is belangrijk. Dit kan worden gestimuleerd door te kiezen voor duidelijke bakens in het cultuurbeleid:

Kröller-Müller Museum

De relatie tussen dit internationaal bekende museum en Ede willen we uitbouwen, mede door aansluiting bij de speerpunten van het museum. Daarbij denken we bijv. aan:

- kinderen beleven kunst, o.a. door samenwerking in educatieve projecten
- het verbinden van het publiek met het museum

Ook wordt onderzocht of er bij de ontwikkeling van het Exposeum verbindingen te leggen zijn met het Kröller Müller.

Exposeum

Vanuit de New Town agenda willen we met een stevige impuls ('krachtstroom') een levendig en gevarieerd cultuuraanbod van de grond krijgen. Een belangrijk onderdeel hierbij is het Exposeum als nieuwe grote publiekstrekker in een van de kazernecomplexen in de Veluwe Poort. Hier worden zowel een museale functie, kenniscentrum, tentoonstellingsruimte en ateliers/werkruimten voor kunstenaars ondergebracht. In de tentoonstellingsruimte zullen kwalitatief hoogwaardige exposities worden getoond rond diverse thema's. In de ateliers kunnen bijv. kunstenaars worden uitgenodigd om een werk te maken gebaseerd op deze omgeving.

Cultura

We willen de rol van Cultura als levendig centrum voor kunst en cultuur ondersteunen. We willen de samenwerking met Cultura als belangrijkste uitvoerder van gemeentelijk cultuurbeleid intensiveren. We zien Cultura als samenwerkingspartner voor andere culturele instellingen en amateurkunstverenigingen.

Openluchttheater

We willen het gebruik van dit rijksmonument intensiveren. Als podium is het een onderdeel van het culturele aanbod in Ede, maar we zien het ook als belangrijk onderdeel van de cultuurhistorie van Ede.

2. Jeugd/jongeren

Dit speerpunt vanuit de nota Kiezen en Delen wordt overgenomen in het cultuurbeleid. In aansluiting bij de nota "Verschil mag er zijn" willen we extra aandacht besteden aan jongeren in het buitengebied en allochtone jongeren. Niet door extra losse activiteiten maar in aansluiting op bestaande initiatieven. We willen de samenwerking tussen Cultura, het jongerenwerk en de scholen intensiveren. Vanuit de bibliotheek zijn laaggeletterdheid en mediawijsheid (omgaan met bronnen) extra aandachtsgebieden. Bij de subsidieafspraken streven we naar gedeeltelijke flexibilisering zodat er sneller kan worden ingespeeld op de vraag. We stimuleren periodiek contact tussen culturele instellingen en de jongerenraad. Bij cultuureducatie willen we verdere verbreding van het aanbod bevorderen. Vanuit de jongeren is aangegeven dat er behoefte is aan een concertzaal/poppodium. (29%). Zoals gezegd in de conclusies (C5) is het niet de verwachting dat plannen voor een groot poppodium mogelijk zullen zijn. Wel wordt voorgesteld om popmuziek te stimuleren door bijv. het laagdrempelig gebruik van oefenruimtes in Cultura, samenwerking met Peptalk en eventueel scholen voor voortgezet onderwijs. Er is aandacht voor de toegankelijkheid van culturele voorzieningen voor elk kind/jongere. We evalueren de sport- en cultuurpas.

3. Breed en afgestemd aanbod podiumkunsten

We willen bevorderen dat de diversiteit die er is in Ede tussen de kern en de buitengebieden terug te vinden is in het aanbod van de podiumkunsten. We willen afstemming van programma's door de diverse podia stimuleren. Ook willen we aandacht besteden aan literair aanbod. Verder vinden we het van belang dat het aanbod van Cultura gericht is op zoveel mogelijk inwoners van Ede.

Samenwerking tussen amateurkunst(verenigingen) en professionele kunst zien wij als belangrijke ontwikkeling. Het gebruik van het Openluchttheater willen we intensiveren. Met Cultura, Huis Kernhem en mogelijk Cinemec willen we onderzoeken of er een filmhuisaanbod kan worden opgezet.

4. Amateurkunst

Amateurkunst bij verenigingen is goed voor het culturele maar ook het sociale klimaat. Naast de huidige facilitering van amateurkunst (o.a. Ede uit de Kunst, open podia) willen we verenigingen stimuleren en zorgen dat het aanbod voor kunstbeoefening buiten de verenigingen laagdrempelig is en aansluit bij de vraag. Bij muziekonderwijs gaan we onderzoeken of het aanbod beter kan aansluiten bij de vraag. Hierbij willen we ook de samenwerking tussen amateurkunstverenigingen en Cultura betrekken. We stimuleren samenwerkingsprojecten tussen professionele kunstenaars en amateurkunstbeoefenaars.

5. Erfgoed

Bij dit onderwerp is het van belang om een onderscheid te maken tussen museaal erfgoed en archeologische vondsten en monumentenzorg en archeologie. Museaal erfgoed, waaronder archeologische vondsten en het gemeentearchief, maken onderdeel uit van het kunst en cultuurbeleid. Ten aanzien van monumentenzorg en archeologie zijn er raakvlakken ten aanzien van gebiedsontwikkeling, educatie, toerisme en economie. Maar voor het overige verwijzen wij naar de Erfgoednota 2010-2015 en de nota Archeologiebeleid in Ede uit 2003.

Het belang van behoud en overdracht van het culturele erfgoed wordt onderstreept in het collegeconvenant. De archiefcollectie wordt meer toegankelijk gemaakt door digitale beschikbaarstelling. Ook is men bezig met het 'Verhaal van Ede': de Edese vertaling van de canon van de Nederlandse geschiedenis. Deze kan worden gebruikt bij het onderwijs vaderlandse geschiedenis voor het basis en voortgezet onderwijs. In het Bospoortgebied gaan we de culturele invulling verder ontwikkelen, te denken valt aan kleinschalige kunstproductie. Verder staan op stapel de ingebruikname van de Veluwe Poort met het exposeum en de intensivering van het gebruik van het Openluchttheater. Herbestemmen is een kerntaak van monumentenzorg, een nieuw speerpunt in het rijksarchitectuurbeleid en ook wenselijk uit milieudoelstellingen.

6. Beeldende Kunst

Vanuit kunst en cultuur willen we de beeldkwaliteit bewaken bij de gemeentelijke ontwikkelplannen. Bij het opdrachtenbeleid voor de openbare ruimte willen we ook aanstormend (nationaal) talent de kans geven. De aandacht voor kunst in de openbare ruimte en de gemeentelijke kunstcollectie willen we stimuleren door het geven van achtergrondinformatie via internet waardoor het beter toegankelijk wordt voor onderwijs en toerisme. We willen atelierbeleid ontwikkelen, onder andere als onderdeel van de opzet van het exposeum. Tot slot zullen we onderzoeken of de activiteiten van het CBKG kunnen worden opgevolgd.

E. Financieel

De voorstellen voor een nieuwe nota voor de periode 2011-2014 zullen vooralsnog binnen de budgetten voor kunst en cultuur passen (zie bijlage voor overzicht begrotingsposten), met uitzondering van de plannen rond het exposeum, het atelierbeleid en het Openluchttheater. De financiële gevolgen van deze onderwerpen zullen afzonderlijk aan de raad worden voorgelegd.

F. Inspraak

Een belangrijk onderdeel van het ontwikkelen van een nieuwe nota is overleg met de culturele partners. We spreken elkaar regelmatig over concrete activiteiten of subsidies, maar nu is er gelegenheid om met elkaar te praten over welk perspectief we willen in het cultuurbeleid. Dit proces van betrokkenheid willen we op een interactieve manier vormgeven.

Tijdspad	
Bijeenkomsten met diverse culturele instellingen en andere betrokken partners zoals bijv. welzijnswerk, jongerenraad, scholen etc. Daarbij zullen ook raadsleden, collegeleden en ambtenaren van andere beleidsterreinen worden betrokken.	januari 2011
Op basis van deze input wordt de nieuwe nota opgesteld. Daarbij en daarna is ruimte voor verdere afstemming met betrokkenen. Vervolgens wordt de nota in concept aangeboden aan het college.	februari – april 2011
De conceptnota wordt voorgelegd aan het college	3 mei 2011
Behandeling van de concept nota in de commissie MZ.	1 juni 2011
De definitieve nota wordt ter vaststelling voorgelegd aan de raad.	30 juni 2011

Bijlage 1 bij notitie Kunst en Cultuur 2011-2014

Begroting Cultuur

		Programmamiddelen			
		2011	2012	2013	2014
Gemeentearchief		43.431	43.431	15.931	15.931
Voorstel	MJB 2011-2014	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Culturele aangelegenheden		143.866	143.816	171.389	171.338
Amateurkunst		186.627	186.627	186.627	186.627
Beeldende kunst		244.379	244.379	243.477	243.477
Voorstel	MJB 2011-2014	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Bibliotheekwerk		2.949.137	2.949.137	2.949.137	2.949.137
Musea		416.477	415.844	415.212	414.859
Voorstel	MJB 2011-2014		-30.000	-30.000	-30.000
Podiumkunsten		736.050	734.715	708.328	706.992
Voorstel	MJB 2011-2014		-50.000	-100.000	-100.000
Voorstel	MJB 2011-2014	24.000	24.000	24.000	24.000
Cultuureducatie		2.872.149	2.872.149	2.812.149	2.812.149
Voorstel	MJB 2011-2014		-100.000	-200.000	-300.000
Mediazaken		96.381	96.381	96.381	96.381
Totaal budget		7.688.497	7.686.479	7.598.631	7.596.891
Totaal voorstellen MJB		-6.000	-186.000	-336.000	-436.000
Saldo		<u>7.682.497</u>	<u>7.500.479</u>	<u>7.262.631</u>	<u>7.160.891</u>